

Persepsi Guru Bahasa Melayu Terhadap Tahap Penerapan Kemahiran Generik di dalam Kelas

Zamri Mahamad^a*, Umi Nadiah Mohd Nor^b

^aFakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia

^bSekolah Menengah Kebangsaan Tengku Aris Bendahara, Kluang, Kementerian Pelajaran Malaysia

*Corresponding author: d-zam@ukm.my

Article history

Received :24 March 2012

Received in revised form :23 May 2012

Accepted :15 August 2012

Abstract

The aim of the study is to identify generic skills inculcated by Malay language teachers in teaching and learning of the Malay language. This shaped study survey uses questionnaire instrument which was carried out by 120 Malay language teachers in the Kluang district whom were chosen through purposive sample. The data are being analysed using descriptive and inferential statistical analysis. The survey results show that generic skills inculcated by Malay language teachers district are ethical skills and moral. Meanwhile skills in using technology is less inculcated. The implication study is Malay language teachers must be to upgrade their information technology skill to usage in teaching.

Keywords: Generic skill; teaching and learning; Malay language teachers

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti kemahiran generik yang diterapkan oleh guru Bahasa Melayu dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu. Kajian berbentuk tinjauan ini menggunakan instrumen soal selidik yang dijalankan terhadap 120 orang guru Bahasa Melayu di daerah Kluang yang dipilih secara sampel bertujuan. Data dianalisis menggunakan analisis statistik deskriptif dan inferensi. Hasil kajian menunjukkan kemahiran generik yang banyak diterapkan oleh guru Bahasa Melayu adalah kemahiran beretika dan moral. Manakala kemahiran yang kurang diterapkan adalah kemahiran menggunakan teknologi. Implikasi kajian ini ialah tahap kemahiran generik menggunakan teknologi maklumat perlu ditingkatkan oleh guru Bahasa Melayu.

Kata kunci: Kemahiran generik; pengajaran dan pembelajaran; guru bahasa Melayu

© 2012 Penerbit UTM Press. All rights reserved.

1.0 PENGENALAN

Keberkesanan dan kejayaan sesebuah institusi pendidikan sangat bergantung kepada kemampuan guru melaksanakan proses pengajaran dan pembelajaran yang berkualiti. Kepimpinan guru yang berkualiti di bilik darjah menjadi faktor kritikal dan penentu kepada keberkesanan pendidikan. Hala tuju pendidikan pada masa depan bermatlamat untuk menghasilkan murid yang berkeyakinan, produktif, inovatif dan kreatif. Hal ini bertujuan untuk melahirkan warganegara yang boleh memenuhi keperluan pasaran kerja, mampu berdaya saing, mempunyai jati diri, dahagakan ilmu, bersifat antarabangsa dan menjadi pendorong pertumbuhan ekonomi negara (PPK 2009).

Beberapa kajian kemahiran generik mendapati bahawa kebanyakan pelajar dan guru masih lagi lemah dan sederhana tahap penguasaan kemahiran generik mereka. Kajian Sharifah Nor Anita (2002), Jamal Rizal dan Rashidi (2007) serta Anisah (2010) mendapati bahawa kebanyakan pelajar IPTA masih lemah dan sederhana tahap penguasaan kemahiran generik,

terutamanya kemahiran berkomunikasi, kepimpinan, kerja berpasukan dan keusahawanan. Manakala kajian yang dilakukan oleh Umi Nadiah (2011), Umi Nadiah, Zamri dan Jamaludin (2011) mendapati kebanyakan guru yang dikaji masih lemah kemahiran generik teknologi maklumat dan komunikasi mereka. Sehubungan dengan itu, kajian tentang kemahiran generik dalam proses pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Bahasa Melayu adalah dilihat tepat pada waktunya. Hal ini pernah diutarakan oleh Zamri dan Anisah (2011) yang menyatakan perlunya satu kajian yang menyeluruh tentang kemahiran generik yang melibatkan guru dan pelajar.

Penggunaan kemahiran generik secara berkesan dalam pengajaran dan pembelajaran guru Bahasa Melayu amat bergantung kepada penguasaan kemahiran pengintergrasiannya dengan kemahiran-kemahiran yang lain seperti kemahiran berfikir, kemahiran pemudahcaraan, kemahiran belajar, kemahiran menilai dan menaksir dalam pengajaran, dan kemahiran teknologi maklumat dan komunikasi (Zamri & Mohamed Amin 2008). Namun demikian, kajian yang dilakukan

oleh Umi Nadiyah (2011) menunjukkan bahawa tahap penguasaan kemahiran generik guru Bahasa Melayu berada pada tahap sederhana. Manakala kemahiran menguasai teknologi maklumat dan komunikasi amat lemah dikuasai guru Bahasa Melayu. Demikian juga dengan kajian yang dijalankan oleh Umi Nadiyah, Zamri dan Jamaludin (2011) yang mendapati bahawa guru-guru Bahasa Melayu masih lemah tahap penguasaan teknologi maklumat dan komunikasi mereka. Justeru, tujuan kajian ini adalah untuk melihat sejauh manakah kemahiran generik diterapkan dalam pengajaran guru Bahasa Melayu? Apakah jenis kemahiran generik yang banyak diterapkan oleh guru Bahasa Melayu yang diukur daripada persepsi guru Bahasa Melayu itu sendiri?

■2.0 KONSEP KEMAHIRAN GENERIK

Kemahiran generik perlu ada bagi setiap pelajar. Kemahiran generik merupakan kemahiran yang tidak tertumpu kepada perkara-perkara yang mereka pelajari dalam sesuatu bidang sahaja (Lizzio & Wilson 2004). Kemahiran generik termasuklah kemahiran berkomunikasi, kemahiran menggunakan teknologi, kemahiran merancang dan mengelola aktiviti, kemahiran bekerja dalam kumpulan, kemahiran menyelesaikan masalah dan kemahiran beretika dan moral. Bagi melahirkan pelajar yang mempunyai kemahiran generik, guru mestilah menerapkan elemen-elemen yang menggalakkan perkembangan kemahiran ini dalam pengajaran mereka.

Menurut Kamus Dewan Edisi Keempat (2007), perkataan generik bermaksud umum atau berkaitan dengan ciri khusus yang dimiliki oleh sesuatu kelompok. Espinoza (1999) telah menyenaraikan beberapa kemahiran generik yang diperlukan oleh majikan seperti kebolehan mengadaptasi, analitik, komunikasi, inisiatif, interpersonal, kepemimpinan, keyakinan diri, dan berkerja dalam kumpulan. Pumphery (2001), mentakrifkan kemahiran generik sebagai kemahiran yang boleh berubah-ubah, yang terdiri daripada gabungan-gabungan pelbagai kemahiran yang boleh meningkatkan produktiviti individu. Kemahiran generik ini juga bergantung kepada sektor ataupun kumpulan pekerjaan yang dilakukan oleh seseorang pekerja itu untuk melakukan proses kerja untuk mendapatkan hasil yang diharapkan iaitu, kemahiran komunikasi, kemahiran fleksibiliti, kemahiran teknologi maklumat, pengurusan, kemahiran matematik, pengorganisasian kerja, bekerja secara kumpulan dan penyelesaian masalah.

Beberapa buah negara telah menggunakan istilah yang berbeza bagi kemahiran generik, namun begitu maksud dan tafsirannya adalah sama. Di United Kingdom, kemahiran generik dikenali sebagai kemahiran teras (*core skills*) dan kemahiran tambahan. Manakala majikan pula sering menggunakan kemahiran bercirikan keperluan majikan (*employability skills*) (*Confederation of British* 1998 dalam Umi Nadiha 2011). Antara kemahiran teras adalah komunikasi, aplikasi pernomboran, dan penggunaan teknologi maklumat.

Di Kanada para pengkaji telah mula memperkenalkan kemahiran generik pada tahun 1970 dan membahagikan kemahiran generik kepada dua kategori, iaitu kemahiran asas terdiri daripada kemahiran komunikasi, pengurusan maklumat, aplikasi pernomboran dan penyelesaian masalah dan kemahiran pengurusan personel, iaitu berfikir positif, bertanggungjawab, fleksibiliti, sentiasa ingin belajar dan bekerja dalam keadaan selamat (*Conference Board of Canada* 2000). *Conference Board of Canada* telah mengetengahkan tiga kumpulan kemahiran employability, iaitu kemahiran asas, kemahiran mengurus diri dan kemahiran berpasukan. Setiap kemahiran tersebut

terkandung di dalamnya sub-sub kemahiran. Subkemahiran tersebut adalah seperti berikut:

- (1) Kemahiran Asas (Kemahiran komunikasi, kemahiran mengurus maklumat, kemahiran penyelesaian masalah dan kemahiran menggunakan nombor)
- (2) Kemahiran Mengurus Diri, (kebolehan bersikap positif, kebolehan bertanggungjawab dan kebolehan membuat penyesuaian)
- (3) Kemahiran Berpasukan (Kebolehan bekerja dengan orang lain dan kebolehan melibatkan diri dalam sesuatu projek atau tugas).

Negara Amerika Syarikat telah mula secara giat memperkenalkan kemahiran generik pada tahun 1990. Di negara ini, kemahiran generik di kategorikan kepada empat elemen, iaitu kemahiran teras seperti komunikasi dan aplikasi pernomboran, kemahiran pemikiran aras tinggi seperti sentiasa boleh menerima perubahan, penyelesaian masalah, kreatif, berkebolehan membuat keputusan, belajar bagaimana untuk menimba ilmu dan kemahiran yang berkaitan dengan sifat, iaitu kejujuran, meletakkan matlamat dalam setiap pekerjaan dan sentiasa positif dengan kemampuan diri (*National Association of Colleges and Employers* 1998 dalam Umi Nadiha 2011). Rumusnya, kemahiran generik mula diberi penekanan oleh KPM dan KPT untuk memastikan setiap murid menguasainya sepanjang proses pembelajaran mereka. Untuk mencapai hasrat ini, peranan guru amat penting. Dalam konteks kajian ini, guru-guru Bahasa Melayu perlu menguasai semua kemahiran generik yang terdapat PPK (1999) tersebut.

■3.0 KERANGKA KONSEPTUAL KAJIAN

Kajian ini dijalankan berdasarkan model kemahiran generik PPK, KPM (1999). PPK telah memperkenalkan konsep kemahiran generik dalam beberapa mata pelajaran (PPK 1999). PPK telah mengariskan lapan kemahiran generik yang sesuai dengan semua bidang untuk diintegrasikan dalam pengajaran guru, iaitu:

- (1) Kemahiran kerkomunikasi yang meliputi komunikasi secara lisan, tulisan, mengira dan ilustrasi.
- (2) Kemahiran menggunakan teknologi, iaitu penggunaan teknologi melibatkan penggunaan alat-alat bagi memahami dan menggunakan kaedah saintifik dan prinsip teknologi dalam pengendalian alat-alat mengikut prosedur dan proses dengan cekap.
- (3) Kemahiran merancang dan mengelola aktiviti termasuk penggunaan masa dan sumber, berupaya untuk menentukan keutamaan dan mengawasi pencapaian diri.
- (4) Kemahiran bekerja dengan orang lain dalam kumpulan yang berfokuskan kepada kemampuan individu berinteraksi dengan individu yang lain atau di dalam kumpulan.
- (5) Kemahiran menyelesaikan masalah yang melibatkan penggunaan kemahiran penyelesaian masalah dalam pelbagai cara dan situasi, termasuk situasi yang memerlukan pemikiran dan pendekatan yang kreatif dalam mencapai sesuatu keputusan.
- (6) Kemahiran mengurus, memilih dan menganalisis maklumat yang merangkumi kebolehan untuk mengenal pasti dan memilih serta menilai informasi,

sumber dan cara mendapatkan informasi dengan menggunakan informasi tersebut secara efektif.

- (7) Kemahiran menggunakan idea dan teknik matematik yang melibatkan kebolehan penggunaan idea matematik seperti nombor dan ruang dan penggunaan teknik matematik seperti buat anggaran untuk situasi harian.
- (8) Kemahiran memahami budaya dengan memahami, menghayati dan mengamalkan nilai-nilai murni seperti perpaduan, bertolak ansur, hormat menghormati antara satu sama lain serta mewujudkan kemesraan dengan rakan, jiran dan masyarakat.

Dalam kajian ini, hanya enam kemahiran generik yang dikaji, iaitu kemahiran generik 1, 2, 3, 4, 5 dan 8. Kesemua enam kemahiran generik yang dipilih ini adalah mengikut kesesuaian mata pelajaran Bahasa Melayu, di samping sesuai dengan Sukatan Pelajaran Bahasa Melayu Sekolah Menengah yang merangkumi tiga bidang penggunaan bahasa, iaitu bidang interpersonal, bidang maklumat, dan bidang estetika.

4.0 OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti tahap penguasaan kemahiran generik guru Bahasa Melayu. Secara khusus, objektif kajian ini adalah untuk:

- (1) Mengetahui tahap penguasaan kemahiran generik guru Bahasa Melayu secara keseluruhan.
- (2) Mengetahui tahap penguasaan kemahiran generik mengikut jenis kemahiran generik yang dilaksanakan.

5.0 SOALAN KAJIAN

Berdasarkan objektif kajian yang dikemukakan, kajian ini akan dapat menjawab soalan-soalan berikut:

- (1) Apakah tahap penguasaan kemahiran generik guru Bahasa Melayu secara keseluruhan ketika mengajar di dalam kelas?
- (2) Apakah tahap penguasaan kemahiran generik guru Bahasa Melayu mengikut jenis kemahiran generik ketika mengajar di dalam kelas?

6.0 METODOLOGI

6.1 Reka Bentuk Kajian

Reka bentuk kajian ini ialah kaedah tinjauan dengan menggunakan instrumen soal selidik sebagai alat pengumpulan data. Mengikut Mohd Majid (2004), kaedah tinjauan sering dijalankan dalam penyelidikan pendidikan. Dua jenis tinjauan yang penting dan sering dilakukan dalam bidang pendidikan ialah tinjauan sekolah dan komuniti yang bermatlamat untuk mengumpul maklumat mengenai pemboleh ubah. Dalam kajian ini, data dikumpul dengan menggunakan borang soal selidik bagi mengenal pasti kemahiran generik yang diterapkan oleh guru Bahasa Melayu di sekolah menengah di daerah Kluang, Johor.

6.2 Responden Kajian

Responden kajian ini terdiri daripada guru-guru Bahasa Melayu di sekolah menengah kebangsaan di daerah Kluang. Jumlah guru yang akan dijadikan responden dalam kajian ini adalah seramai 120 orang dan diambil berdasarkan sampel bertujuan. Menurut Chua Yan Piaw (2006), persampelan bertujuan ini merujuk kepada prosedur persampelan sekumpulan subjek yang mempunyai ciri tertentu. Maka pengkaji telah memilih responden kajian berdasarkan tajuk kajian, iaitu guru Bahasa Melayu sekolah menengah. Keputusan kajian hanya mewakili kumpulan guru Bahasa Melayu sekolah menengah di daerah Kluang sahaja. Bilangan responden yang terlibat dalam kajian ini ditunjukkan dalam Jadual 1.

Jadual 1 Taburan responden kajian

Nama Sekolah	Kategori	Lelaki	Perempuan	Jumlah
SMK Sultan Abdul Jalil		6	10	16
SMK Simpang Renggam	Bandar	4	6	10
SMK Canossian Convent		2	5	7
SM Sains Kluang		4	6	10
SM Teknik Kluang		1	3	4
SM Agama Kerajaan Johor		4	6	10
SMK Kahang		3	7	10
SMK LKTP		5	5	10
Kahang Timur	Luar bandar			
SMK LKTP Belitong		3	7	10
SMK Taman Kluang Barat		4	6	10
SMK Sri Lalang		2	8	10
SMK Paloh		5	8	13
Jumlah		43	77	120

Sumber daripada Pejabat Pelajaran Daerah Kluang (2011)

Rasional pemilihan responden dalam kalangan guru Bahasa Melayu dalam kajian ini adalah berdasarkan faktor-faktor berikut:

- (1) Pengkaji menganggap kumpulan guru-guru yang mengajar Bahasa Melayu telah stabil daripada pengetahuan dan kemahirannya.
- (2) Kumpulan ini diandaikan sudah menerapkan kemahiran generik yang dipelajari kepada para pelajar di sekolah.
- (3) Responden telah mengajar Bahasa Melayu di sekolah. Pengkaji percaya guru-guru Bahasa Melayu ini telah didedahkan dengan kemahiran generik melalui kursus yang pernah dihadiri.

6.3 Lokasi Kajian

Pemilihan tempat kajian ditentukan oleh penyelidik sendiri berdasarkan penilaian dan kriteria tertentu. Menurut Cresswell (1998), penyelidik harus mempunyai alasan tersendiri untuk memilih dan menentukan tempat kajian. Bogden dan Bilken (1998) menyatakan penyelidik juga perlu menentukan tempat kajiannya apabila menjalankan kajian pengumpulan data. Atas pendapat Taylor dan Bogden (1984) itu, penyelidik menetapkan lokasi kajian dipilih berdasarkan:

- (1) Tempat yang mempunyai banyak proses, responden, interaksi dan struktur yang menjadi fokus kajian.
- (2) Lokasi yang mudah dimasuki.

- (3) Tempat yang mana kredibiliti dan kualiti data terjamin.

6.4 Instrumen Kajian

Soal selidik merupakan instrumen yang digunakan untuk mendapatkan maklumat dan data dalam kajian ini. Penggunaan instrumen soal selidik juga disesuaikan dengan saiz sampel yang besar dalam kajian ini. Selain faktor tersebut, penggunaan soal selidik didapati akan memudahkan data-data dikutip dengan cara yang paling singkat, responden mudah memahami perkara-perkara yang dinilai berdasarkan persepsi, pendapat dan pengalaman di sekolah. Item-item dalam soal selidik ini diubahsuai daripada kajian Azam (2007) yang mengkaji tahap penerapan kemahiran generik guru-guru kejuruteraan di Terengganu dan Kelantan. Soal selidik yang akan digunakan dibahagikan kepada dua bahagian, iaitu Bahagian A (Latar belakang responden) dan Bahagian B (Penerapan kemahiran generik dalam pengajaran dan pembelajaran guru Bahasa Melayu).

Bahagian A: Bahagian ini mengandungi butiran jantina, opsyen, kategori sekolah, dan pengalaman mengajar. Manakala Bahagian B mengandungi penerapan kemahiran generik dalam pengajaran dan pembelajaran guru Bahasa Melayu. Bahagian ini mengandungi 42 item yang dibahagikan kepada enam konstruk, iaitu kemahiran komunikasi, kemahiran menggunakan teknologi, kemahiran merancang dan mengelola aktiviti, kemahiran bekerja dalam kumpulan, kemahiran menyelesaikan masalah dan kemahiran beretika dan moral. Kesemua enam konstruk yang dipilih ini dinyatakan sebab dipilih dalam penulisan kerangka konseptual kajian. Item dal setiap konstruk pula diubah suai daripada kajian Anisah (2010).

Konstruk kemahiran komunikasi terkandung dalam item 1 hingga 7, kemahiran menggunakan teknologi terkandung dalam item 8 hingga 14, kemahiran merancang dan mengelola aktiviti terkandung dalam item 15 hingga 21, kemahiran bekerja dalam kumpulan teknologi terkandung dalam item 22 hingga 28, kemahiran menyelesaikan masalah teknologi terkandung dalam item 29 hingga 35, dan kemahiran beretika dan moral teknologi terkandung dalam item 36 hingga 42.

Soal selidik dalam kajian ini memerlukan responden memilih salah satu daripada skor berdasarkan petunjuk. Skala Likert lima mata telah dipilih kerana nilai kebolehpercayaannya yang tinggi dan memberi ruang pilihan yang banyak kepada responden untuk membuat pilihan yang tepat (Mohd Majid 2004). Skala Likert 5 mata digunakan untuk memperoleh data bagi bahagian B. Skor 1 digunakan untuk skala Sangat Tidak Kerap, skor 2 untuk skala Tidak Kerap, skor 3 untuk skala Kurang Kerap, skor 4 untuk skala Kerap dan skor 5 untuk skala Sangat Kerap.

6.5 Kajian Rintis

Sebelum kajian sebenar dibuat, pengkaji telah menjalankan kajian rintis yang melibatkan 30 orang guru Bahasa Melayu di Sekolah Menengah Kebangsaan di Kluang dan guru-guru ini mempunyai persamaan dari segi latar belakang dengan responden kajian sebenar. Guru-guru ini tidak termasuk dalam senarai kajian sebenar. Bagi mendapatkan kesahan item dan kebolehpercayaan instrumen kajian, data soal selidik dalam kajian ini dianalisis menggunakan formula *Crombach Alpha* untuk mendapat nilai pekali kebolehpercayaan. Jadual 2 menunjukkan indeks kebolehpercayaan soal selidik bagi item-item penerapan kemahiran generik dalam pengajaran guru Bahasa Melayu. Dapatan daripada kajian rintis menunjukkan nilai alpha keseluruhan dimensi adalah tinggi. Bagi aspek

kemahiran komunikasi nilai alpha adalah 0.781, kemahiran menggunakan teknologi 0.852, kemahiran merancang dan mengelola aktiviti 0.755, kemahiran bekerja dalam kumpulan 0.767, kemahiran menyelesaikan masalah 0.893, dan kemahiran beretika dan moral 0.923.

Jadual 2 Indeks kebolehpercayaan soal selidik

Dimensi	Bil. Item	Nilai Alpha
Kemahiran komunikasi	1 hingga 7	0.781
Kemahiran menggunakan teknologi	8 hingga 14	0.852
Kemahiran merancang dan mengelola aktiviti	15 hingga 21	0.755
Kemahiran bekerja dalam kumpulan	22 hingga 28	0.767
Kemahiran menyelesaikan masalah	29 hingga 35	0.893
Kemahiran beretika dan moral	36 hingga 42	0.923

6.5 Tatacara Penganalisan Data

Bagi kajian ini, data yang diperoleh akan dianalisis dengan menggunakan program *Statistical Package for Social Science (SPSS)* versi 11.5. Kaedah statistik deskriptif dan inferensi digunakan untuk menganalisis data. Statistik ini digunakan kerana cara ini memudahkan penafsiran data. Data yang diperolehi daripada soal selidik dimasukkan ke dalam perisipan *SPSS* mengikut kod-kod angka yang telah ditetapkan. Contohnya, jantina guru menggunakan kod 1 bagi lelaki dan kod 2 bagi perempuan. Penggunaan kod angka turut melibatkan pemboleh ubah yang melebihi dua kategori, misalnya pengalaman mengajar responden. Dapatan analisis dipaparkan dalam bentuk jadual yang menunjukkan kekerapan, peratusan dan min. Keputusan kajian dibincangkan daripada data yang diperolehi mengikut setiap konstruk berpandukan persoalan kajian.

Bagi tujuan analisis tahap penerapan kemahiran generik, kadar tindak balas responden dibahagikan mengikut tiga tahap dan markat min. Untuk Bahagian A, statistik yang digunakan adalah dalam bentuk min dan peratusan. Manakala bagi Bahagian B, penyelidikan mengkategorikan kembali pengkelasan skala Likert lima mata kepada tiga peringkat. Kategori tersebut bertujuan untuk mengelaskan setiap item kepada tahap-tahap tertentu bagi membolehkan analisis yang dilakukan lebih jelas dan bermakna. Jadual 3 menunjukkan tahap dan pengkelasan yang telah dikira

Jadual 3 Interpretasi skor min

Tahap Penerapan	Interpretasi	
	Kekerapan	Skor Min
Rendah	Tidak Kerap	1.00 hingga 2.33
Sederhana	Kurang Kerap	2.34 hingga 3.66
Tinggi	Kerap	3.67 hingga 5.00

Sumber diubah suai daripada Azam Awang (2000)

7.0 DAPATAN KAJIAN

7.1 Profil Latar Belakang Responden Kajian

Tujuan kajian ini untuk mengenal pasti kemahiran generik yang diterapkan oleh guru Bahasa Melayu dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu. Dari segi jantina, responden kajian terdiri daripada 43 orang (35.8%) guru lelaki dan 77 orang (64.2%) guru perempuan. Dari segi pengkhususan pula

sebanyak 69 orang (57.5%) adalah guru opsyen bahasa Melayu dan selebihnya, iaitu 51 orang (42.5%) ialah guru bukan opsyen.

Bagi kategori sekolah sebanyak 60 orang (50.0%) guru dari sekolah bandar dan 60 orang (50.0%) guru dari sekolah luar bandar. Dari segi tahap pula guru menengah atas terdiri daripada 67 orang (55.8%) dan guru menengah rendah ialah 53 orang (44.2%). Dari segi pengalaman mengajar guru-guru bahasa Melayu yang dijadikan responden, sebanyak 45 orang (37.5%) guru yang mempunyai pengalaman di bawah 5 tahun. Sementara 27 orang (22.5 %) guru mempunyai pengalaman di antara 5 hingga 10 tahun dan 24 orang (20.0%) guru mempunyai pengalaman di antara 11 hingga 15 tahun. Seterusnya 14 orang (11.7%) mempunyai pengalaman di antara 16 hingga 20 tahun dan 10 orang sahaja (8.3%) yang mempunyai pengalaman lebih daripada 21 tahun.

Dari segi kelulusan pula, responden kajian yang memiliki kelulusan Diploma Perguruan ialah 4 orang (3.3%) sahaja. Manakala lulusan DPLI/KPLI ialah 15 orang (12.5%). Sementara itu, jumlah yang teramai ialah guru yang mempunyai kelulusan Ijazah Sarjana Muda, iaitu 96 orang (80.0%) dan terdapat seramai 5 orang sahaja (4.2%) guru yang memiliki kelulusan Sarjana. Kesimpulannya, seramai 120 orang guru Bahasa Melayu telah dijadikan responden kajian ini. Pada peringkat awal kajian, responden yang dipilih oleh pengkaji ialah 60 orang guru lelaki dan 60 orang guru perempuan. Walau bagaimanapun setelah pengkaji mendedarkan borang soal selidik kepada 60 orang responden guru lelaki dan 60 orang responden guru perempuan, hasilnya tidak seperti yang dirancang kerana borang soal selidik yang diterima semula oleh pengkaji untuk dianalisis hanyalah 43 orang guru lelaki dan 77 orang guru perempuan. Jadual 4 menunjukkan profil lengkap responden kajian.

Jadual 4 Profil latar belakang responden kajian

Item	Perisian Item	Kekerapan	Peratusan (&)
Jantina	Lelaki	43	35.8
	Perempuan	77	64.2
Pengkhususan	Opsyen	69	57.5
	Bukan opsyen	51	42.5
Kategori sekolah	Bandar	60	50.0
	Luar bandar	60	50.0
Tahap mengajar	Menengah atas	67	55.8
	Menengah rendah	53	44.2
Pengalaman mengajar	Bawah 5 tahun	45	37.5
	5 – 10 tahun	27	22.5
	11 – 15 tahun	24	20.0
	16 – 20 tahun	14	11.7
	21 tahun ke atas	10	8.3
Kelulusan	Diploma Perguruan	4	3.3
	DPLI/KPLI	15	12.5
	Ijazah Sarjana Muda	96	80.0
	Sarjana	5	4.2

7.2 Analisis Tahap Penerapan Kemahiran Generik dalam Pengajaran Guru Bahasa Melayu Secara Keseluruhan

Secara keseluruhan, didapati tahap penguasaan kemahiran generik guru-guru Bahasa Melayu berada pada tahap tinggi, kecuali kemahiran generik menggunakan teknologi ketika mengajar. Hal ini bermakna guru-guru Bahasa Melayu merupakan guru-guru yang sentiasa menerapkan amalan

kemahiran generik dalam kalangan murid mereka. Jadual 5 jelas memaparkan bahawa kemahiran generik seperti berkomunikasi, merancang dan mengelolakan aktiviti, bekerja dalam kumpulan, menyelesaikan masalah, bertika dan bermorak sentiasa dipraktikkan dalam pengajaran guru Bahasa Melayu. Pengamalan kesemua kemahiran generik ini diterapkan melalui proses komunikasi, melalui perwatakan dan perbuatan serta melalui pelbagai aktiviti pengajaran dan pembelajaran di dalam kelas Bahasa Melayu yang diajarkan oleh guru Bahasa Melayu berkenaan.

Jadual 5 Tahap penerapan kemahiran generik dalam kalangan guru Bahasa Melayu secara keseluruhan

Dimensi	Min Keseluruhan
Kemahiran komunikasi	4.21
Kemahiran menggunakan teknologi	2.73
Kemahiran merancang dan mengelola aktiviti	4.03
Kemahiran bekerja dalam kumpulan	4.18
Kemahiran menyelesaikan masalah	4.02
Kemahiran bertika dan moral	4.49

7.3 Analisis Tahap Penerapan Kemahiran Generik dalam Pengajaran Guru Bahasa Melayu Mengikut Konstruk

7.3.1 Kemahiran Komunikasi

Jadual 6 mempamerkan taburan responden mengikut kekerapan, peratus dan min setiap item penerapan kemahiran generik dalam aspek kemahiran komunikasi. Min keseluruhan bagi kemahiran komunikasi ialah 4.21. Nilai min yang tinggi ini menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu banyak menggunakan kemahiran berkomunikasi dalam pengajarannya. Hal ini dapat dilihat pada item 2 di mana guru Bahasa Melayu menggalakkan pelajar bertanya jika mereka tidak faham apa yang guru ajarkan. Secara tidak langsung akan menggalakkan pelajar berkomunikasi dengan guru. Demikian juga dengan item-item lain yang menunjukkan nilai min yang tinggi, kecuali item 5 yang mencatat min terendah 3.57. Rumusannya ialah guru-guru Bahasa Melayu banyak menggalakkan muridnya berkomunikasi ketika proses pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah. Pelbagai aktiviti komunikasi digunakan oleh guru bagi memastikan murid-muridnya melibatkan diri secara aktif dalam aktiviti yang disediakan.

7.3.2 Kemahiran Menggunakan Teknologi

Jadual 7 menunjukkan taburan responden mengikut kekerapan, peratus dan min setiap item penerapan kemahiran generik dalam aspek kemahiran menggunakan teknologi. Min keseluruhan bagi kemahiran menggunakan teknologi ialah 2.73. Nilai min yang sederhana rendah ini menunjukkan bahawa guru-guru Bahasa Melayu ini masih lemah tahap penguasaan kemahiran teknologi ini. Guru Bahasa Melayu kurang kerap menggunakan aplikasi teknologi dalam pengajarannya. Lebih daripada dua petiga guru Bahasa Melayu menyatakan mereka tidak kerap dan kurang kerap menggunakan teknologi ketika mengajar berbanding yang menyatakan kerap menggunakannya. Rumusannya ialah guru Bahasa Melayu tidak banyak menggunakan teknologi seperti komputer, Internet dan sebagainya ketika mengajar Bahasa Melayu.

Jadual 6 Taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min dalam penerapan kemahiran generik daripada aspek kemahiran komunikasi

Bil	Item	STK	TK	KK	K	SK	Min
1	Menggalakkan pelajar ber-komunikasi dalam P&P saya.	0	1	5	68	46	4.33
		0.0 %	0.8 %	4.2 %	56.7 %	38.3 %	
2	Menggalakkan pelajar bertanya jika tidak faham.	0	0	1	53	66	4.54
		0.0 %	0.0 %	0.8 %	44.2 %	55.0 %	
3	Menjelaskan kepada pelajar cara membuat tugas pembelajaran mengikut format.	0	0	2	58	60	4.48
		0.0 %	0.0 %	1.7 %	48.3 %	50.0 %	
4	Menyediakan slot untuk pelajar bertanya soalan semasa pengajaran.	0	2	14	72	32	4.12
		0.0 %	1.7 %	11.7 %	60.0 %	26.7 %	
5	Meminta pelajar membuat pembentangan dalam pengajaran.	3	7	45	49	16	3.57
		2.5 %	5.8 %	37.5 %	40.8 %	13.3 %	
6	Menggunakan kaedah perbincangan semasa pengajaran.	0	1	17	66	36	4.14
		0.0 %	0.8 %	14.2 %	55.0 %	30.0 %	
7	Mengadakan komunikasi dua hala antara pelajar dengan guru ketika memberi penerangan.	0	0	6	69	45	4.33
		0.0 %	0.0 %	5.0 %	57.5 %	37.5 %	
Min Keseluruhan							4.21

Jadual 7 Taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min dalam penerapan kemahiran generik daripada aspek kemahiran menggunakan teknologi

Bil	Item	STK	TK	KK	K	SK	Min
8	Menggunakan teknologi seperti komputer dalam P&P saya.	18	35	45	17	5	2.63
		15.0 %	29.2 %	37.5 %	14.2 %	4.2 %	
9	Meminta pelajar membuat laporan pembelajaran dengan menggunakan aplikasi komputer.	23	33	44	14	6	2.56
		19.2 %	27.5 %	36.7 %	11.7 %	5.0 %	
10	Menggalakkan pelajar menggunakan kemudahan teknologi yang disediakan oleh pihak KPM.	13	27	42	33	5	2.92
		10.8 %	22.5 %	35.0 %	27.5 %	4.2 %	
11	Menunjuk cara kepada pelajar menggunakan komputer dengan betul dan cekap.	28	32	37	18	5	2.50
		23.3 %	26.7 %	30.8 %	15.0 %	4.2 %	
12	Memberi tugas yang memerlukan pelajar mencari maklumat dengan menggunakan internet.	14	20	44	31	11	3.04
		11.7 %	16.7 %	36.7 %	25.8 %	9.2 %	
13	Menggunakan peralatan teknologi maklumat untuk keberkesanan proses P&P.	16	31	44	23	6	2.77
		13.3 %	25.8 %	36.7 %	19.2 %	5.0 %	
14	Memberi pendedahan kepada setiap pelajar untuk menggunakan peralatan teknologi maklumat dengan cekap	19	32	40	24	5	2.70
		15.8 %	26.7 %	33.3 %	20.0 %	4.2 %	
Min keseluruhan							2.73

7.3.3 Kemahiran Merancang dan Mengelola Aktiviti

Jadual 8 menunjukkan taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min setiap item penerapan kemahiran generik dalam aspek kemahiran merancang dan mengelola aktiviti. Min keseluruhan bagi kemahiran merancang dan mengelola aktiviti iaitu 4.03. Nilai min yang tinggi ini menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu merancang dan mengelolakan setiap aktiviti pengajarannya dengan teratur dan sistematik. Hal ini ada kaitannya dengan pengalaman guru yang kebanyakannya sudah melebihi lima tahun mengajar. Perkara ini dapat dibuktikan apabila sebelum mengajar, guru Bahasa Melayu merancang aktiviti pengajaran, memberi tugas, memberi penjelasan, peringatan, bimbingan dan sebagainya kepada pelajar agar sentiasa memberi perhatian setiap kali guru mengajar. Bilangan guru Bahasa Melayu yang tidak merancang dan mengelolakan aktiviti pengajaran sama ada sebelum, semasa dan selepas pengajaran ada sedikit sahaja. Rumusnya ialah kemahiran merancang dan mengelolakan pelbagai aktiviti Bahasa Melayu

dikuasai dengan baik oleh guru-guru Bahasa Melayu yang dikaji.

7.3.4 Kemahiran Bekerja dalam Kumpulan

Dapatan kajian yang dipaparkan dalam Jadual 9 menunjukkan taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min setiap item penerapan kemahiran generik dalam aspek kemahiran bekerja dalam kumpulan. Min keseluruhan bagi kemahiran bekerja dalam kumpulan ialah 4.18. Nilai min yang tinggi menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu banyak menerapkan kemahiran bekerja dalam kumpulan kepada pelajar-pelajarnya. Pendekatan kerja berkumpulan ini diterapkan oleh guru Bahasa Melayu pada setiap pelajarannya melalui aktiviti-aktiviti yang dilaksanakan. Dengan pendekatan ini, pelajar menjadi aktif, berbincang sesama rakan dalam kumpulan yang secara tidak langsung menggalakkan pelajar mengambil bahagian memberi idea ketika perbincangan dalam kumpulan dijalankan. Guru Bahasa Melayu yang menerapkan kemahiran bekerja dalam

kumpulan dalam kalangan pelajarnya adalah ramai berbanding guru yang tidak atau kurang menerapkan kemahiran ini semasa proses pengajaran dan pembelajaran dijalankan. Rumusnya ialah kebanyakan guru Bahasa Melayu menggunakan

pendekatan bekerja dalam kumpulan dengan menerapkannya dalam kalangan pelajar melalui pelbagai aktiviti yang dijalankan.

Jadual 8 Taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min dalam penerapan kemahiran generik daripada aspek kemahiran merancang dan mengelola aktiviti

Bil	Item	STK	TK	KK	K	SK	Min
15	Merancang aktiviti pengajaran sebelum masuk ke kelas.	0	0	2	57	61	4.49
		0.0 %	0.0 %	1.7 %	47.5 %	50.8 %	
16	Melakukan aktiviti yang banyak di dalam kelas.	0	1	28	76	15	3.88
		0.0 %	0.8 %	23.3 %	63.3 %	12.5 %	
17	Memberi tugas kepada pelajar untuk membuat projek yang bercirikan inovasi.	2	13	36	54	15	3.56
		1.7 %	10.8 %	30.0 %	45.0 %	12.5 %	
18	Menjelaskan kepada pelajar supaya membuat persediaan awal sebelum memulakan aktiviti pengajaran.	0	4	13	76	27	4.05
		0.0 %	3.3 %	10.8 %	63.3 %	22.5 %	
19	Memberi peringatan kepada pelajar untuk menghantar tugas pada masa yang ditetapkan.	0	2	3	56	59	4.43
		0.0 %	1.7 %	2.5 %	46.7 %	49.2 %	
20	Membing pelajar membuat laporan projek yang dijalankan mengikut prosedur.	1	8	23	55	33	3.93
		0.8 %	6.7 %	19.2 %	45.8 %	27.5 %	
21	Meminta pelajar membuat perancangan awal projek yang akan dijalankan.	1	11	17	60	31	3.91
		0.8 %	9.2 %	14.2 %	50.0 %	25.8 %	
Min keseluruhan							4.03

Jadual 9 Taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min dalam penerapan kemahiran generik daripada aspek kemahiran bekerja dalam kumpulan

Bil	Item	STK	TK	KK	K	SK	Min
22	Menggunakan pendekatan kerja berkumpulan dalam P&P.	1	4	22	61	32	3.99
		0.8 %	3.3 %	18.3 %	50.8 %	26.7 %	
23	Menjalankan aktiviti pengajaran secara berkumpulan kepada pelajar.	1	6	25	59	29	3.91
		0.8 %	5.0 %	20.8 %	49.2 %	24.2 %	
24	Menentukan setiap pelajar memberikan komitmen dalam melaksanakan aktiviti berkumpulan	1	3	16	65	35	4.08
		0.8 %	2.5 %	13.3 %	54.2 %	29.2 %	
25	Memastikan setiap pelajar sentiasa memberi tumpuan semasa proses P&P.	0	0	7	56	57	4.42
		0.0 %	0.0 %	5.8 %	46.7 %	47.5 %	
26	Menggalakkan setiap pelajar menyumbangkan idea dalam aktiviti kumpulan.	1	2	10	56	51	4.28
		0.8 %	1.7 %	8.3 %	46.7 %	42.5 %	
27	Memastikan aktiviti perbincangan berjalan dengan berkesan untuk mencapai matlamat pengajaran	0	0	8	64	48	4.33
		0.0 %	0.0 %	6.7 %	53.3 %	40.0 %	
28	Memupuk sikap suka memberi pendapat dan mampu menerima pendapat orang lain dalam diri pelajar	0	1	9	65	45	4.28
		0.0 %	0.8 %	7.5 %	54.2 %	37.5 %	
Min keseluruhan							4.18

7.3.5 Kemahiran Menyelesaikan Masalah

Dapatan kajian yang dipaparkan dalam Jadual 10 menunjukkan taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min setiap item penerapan kemahiran generik dalam aspek kemahiran menyelesaikan masalah. Min keseluruhan bagi kemahiran bekerja dalam kumpulan, iaitu 4.02. Nilai min yang tinggi ini membuktikan bahawa guru-guru Bahasa Melayu menerapkan kemahiran menyelesaikan masalah dalam setiap pengajarannya. Guru Bahasa Melayu akan menggalakkan pelajar-pelajarnya berfikir secara kritis dan kreatif setiap masalah yang terdapat dalam setiap aktiviti pengajaran yang guru ajarkan. Malahan, tugas-tugas yang guru berikan semuanya menjurus kepada aktiviti penyelesaian masalah. Hal ini secara tidak langsung membantu meningkatkan kemahiran penyelesaian masalah dalam kalangan pelajarnya. Bilangan guru Bahasa Melayu yang menerapkan kemahiran menyelesaikan masalah dalam

pengajarannya adalah ramai berbanding guru yang tidak menggunakan kemahiran ini. Rumusnya ialah guru-guru Bahasa Melayu banyak menerapkan kemahiran menyelesaikan masalah dalam setiap aktiviti pengajaran dan pembelajaran dalam kalangan pelajarnya.

7.3.6 Kemahiran Beretika dan Moral

Kemahiran beretika dan bermoral ialah kemahiran generik terakhir yang dikaji dalam kalangan guru Bahasa Melayu. Melalui Jadual 11 didapati nilai min keseluruhan bagi kemahiran bekerja dalam kumpulan ialah 4.49. Nilai min ini adalah antara yang tertinggi daripada enam konstruk kemahiran generik yang dikaji. Nilai min yang tinggi ini membuktikan bahawa guru-guru Bahasa Melayu memiliki perwatakan dan personaliti yang baik bagi kaca mata pelajar. Guru-guru Bahasa Melayu banyak memaparkan perwatakan

terpuji ketika mengajar seperti banyak memberi nasihat, galakan dan sebagainya kepada pelajar. Malahan, guru Bahasa Melayu juga banyak menerapkan nilai-nilai murni dalam pengajarannya seperti meminta pelajar bekerjasama dalam kumpulan, saling menghormati, bersikap jujur dan sebagainya. Jumlah guru

Bahasa Melayu yang tidak menggunakan kemahiran ini adalah sedikit sahaja. Rumusannya ialah guru-guru Bahasa Melayu banyak menerapkan kemahiran beretika dan bermoral dalam setiap kali mengajar pelajarannya.

Jadual 10 Taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min dalam penerapan kemahiran generik daripada aspek kemahiran menyelesaikan masalah

Bil	Item	STK	TK	KK	K	SK	Min
29	Menggunakan pendekatan menyelesaikan masalah dalam P&P saya.	0	0	20	76	24	4.03
		0.0 %	0.0 %	16.7 %	63.3 %	20.0 %	
30	Menggalakkan pelajar menyelesaikan setiap masalah yang diberi.	0	0	16	78	26	4.08
		0.0 %	0.0 %	13.3 %	65.0 %	21.7 %	
31	Memastikan pelajar menyelesaikan masalah yang diberi dalam jangka masa yang telah ditetapkan.	0	0	14	76	30	4.13
		0.0 %	0.0 %	11.7 %	63.3 %	25.0 %	
32	Membimbing pelajar menyelesaikan masalah secara efektif.	0	0	15	78	27	4.10
		0.0 %	0.0 %	12.5 %	65.0 %	22.5 %	
33	Memberi tugas yang memerlukan pelajar berfikir secara kreatif dan kritis.	0	0	16	74	30	4.12
		0.0 %	0.0 %	13.3 %	61.7 %	25.0 %	
34	Membantu pelajar mendapatkan idea alternatif cara penyelesaian sesuatu masalah.	0	1	24	72	23	3.98
		0.0 %	0.8 %	20.0 %	60.0 %	19.2 %	
35	Memupuk pelajar untuk mampu memvisualisasikan sesuatu objek.	1	5	36	62	16	3.73
		0.8 %	4.2 %	30.0 %	51.7 %	13.3 %	
Min keseluruhan							4.02

Jadual 11 Taburan responden mengikut kekerapan, peratusan dan min dalam penerapan kemahiran generik daripada aspek kemahiran beretika dan moral

Bil	Item	STK	TK	KK	K	SK	Min
36	Menggalakkan pelajar bekerja-sama walaupun berasal dari berlainan kaum dan budaya.	0	0	5	53	62	4.47
		0.0 %	0.0 %	4.2 %	44.2 %	51.7 %	
37	Menasihatkan pelajar untuk menerima serta menghormati pendapat daripada pelajar lain.	0	0	6	55	59	4.44
		0.0 %	0.0 %	5.0 %	45.8 %	49.2 %	
38	Memupuk rasa tanggungjawab untuk menghantar tugas yang diberi pada masa ditetapkan.	0	0	2	56	62	4.50
		0.0 %	0.0 %	1.7 %	46.7 %	51.7 %	
39	Memastikan pelajar membuat tugas secara jujur dan beretika.	0	0	2	61	57	4.46
		0.0 %	0.0 %	1.7 %	50.8 %	47.5 %	
40	Mewujudkan perhubungan mesra antara rakan semasa proses P&P.	0	0	3	52	65	4.52
		0.0 %	0.0 %	2.5 %	43.3 %	54.2 %	
41	Menanamkan nilai-nilai murni dalam setiap pengajaran.	0	0	2	48	70	4.57
		0.0 %	0.0 %	1.7 %	40.0 %	58.3 %	
42	Menunjukkan nilai-nilai murni dalam pengajaran dan meminta murid mencotohinya.	0	0	3	57	60	4.47
		0.0 %	0.0 %	2.5 %	47.5 %	50.0 %	
Min keseluruhan							4.49

8.0 PERBINCANGAN KAJIAN

8.1 Tahap Kemahiran Komunikasi

Kemahiran kedua yang paling kerap digunakan oleh guru-guru Bahasa Melayu ialah kemahiran komunikasi. Dengan min 4.21, kemahiran komunikasi boleh dikategorikan sebagai kemahiran yang tinggi tahap penerapannya. Hal ini menunjukkan bahawa, guru Bahasa Melayu menggunakan kemahiran komunikasi dalam pengajaran mereka dengan menggalakkan pelajar bertanya jika tidak faham. Dapatan kajian ini adalah selari dengan kajian yang dijalankan oleh Azam (2007) terhadap tahap penerapan kemahiran generik dalam pengajaran guru kejuruteraan sekolah menengah teknik di negeri Kelantan dan

Terengganu. Dalam kajian mereka, kemahiran komunikasi adalah antara kemahiran yang diterapkan oleh guru. Rata-rata guru menyedari kepentingan komunikasi begitu juga dengan murid-murid (Husin 1999). Guru juga sedar penggunaan kemahiran komunikasi merupakan kemahiran asas yang diperlukan dalam apa-apa jua bidang pekerjaan yang diceburi (Abdul Aziz 2003). Kajian yang dilakukan oleh Anisah (2010), turut mendapati bahawa pelajar IPTA dan IPG opsyen Bahasa Melayu mempunyai persepsi kemahiran komunikasi yang tinggi.

Selain itu, tahap kemahiran komunikasi berada pada tahap yang tinggi kerana fungsi guru di dalam bilik darjah juga mempengaruhi bentuk interaksinya dengan pelajar. Guru menganggap dirinya mempunyai pengetahuan yang lebih

daripada pelajar, jadi guru menentukan tujuan dan mengawal perkembangan interaksi di dalam bilik darjah. Keadaan interaksi yang sedemikian rupa mungkin menyebabkan pelajar terpaksa membentuk strategi baru untuk berinteraksi di dalam darjah kerana bentuk interaksi ini mungkin berbeza dengan keadaan interaksi di luar bilik darjah yang membolehkannya membentuk tujuan mengawal interaksi. Dapatan kajian yang menunjukkan guru menerapkan kemahiran komunikasi berada pada tahap yang tinggi selaras dengan cadangan yang telah disyorkan oleh Juriah dan Zainal Abidin (2006). Mereka mengatakan bahawa guru bahasa berperanan untuk membentuk kecekapan bahasa dan kecekapan berkomunikasi pelajar. Oleh itu guru perlu mendorong pelajar menggunakan kecekapan bahasa dan kecekapan berkomunikasi dalam pengajaran mereka. Jelaslah bahawa dapatan-dapatan kajian yang terdahulu adalah selari dengan dapatan kajian penyelidikan yang menunjukkan penerapan kemahiran komunikasi adalah berada pada tahap yang tinggi.

8.2 Tahap Kemahiran Bekerja dalam Kumpulan

Dalam kajian ini, dengan min sebanyak 4.18, kemahiran bekerja dalam kumpulan adalah antara kemahiran yang tinggi tahap penerapannya. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa kebanyakan guru telah mengamalkan kemahiran bekerja secara berpasukan dalam proses pengajaran pembelajaran. Hal ini bersesuaian dengan pendapat Anisah (2010), Zamri dan Anisah (2011) yang mengatakan bahawa kerja berpasukan dapat berjalan lancar sekiranya mempunyai pemimpin yang baik, anggota bertanggungjawab, hubungan yang erat antara ketua pasukan dan ahli-ahlinya, bersama-sama menyelesaikan masalah dan mempunyai matlamat yang jelas.

Dapatan ini disokong oleh hasil kajian Azam (2007) yang mendapati guru kejuruteraan menerapkan kemahiran bekerja di dalam kumpulan dengan kerap. Pelajar yakin bekerja di dalam berpasukan akan membantu mereka dalam menyempurnakan tugas yang diberikan. Hasil dapatan kajian ini turut disokong dengan model kajian yang dijalankan oleh pihak *Conference Board of Canada* (2000) yang menetapkan kemahiran kerja berpasukan ini memerlukan seseorang yang memahami dan boleh menyumbang kepada pencapaian suatu organisasi. Dapatan kajian ini juga menunjukkan guru kerap menerapkan kemahiran berpasukan dengan menghormati kepercayaan pelajar dan mengamalkan sikap tolak ansur ketika proses pengajaran dan pembelajaran. Sikap menghormati sememangnya ada dalam diri bakal seorang guru kerana situasi bekerja mereka perlu berhadapan dengan pelajar, rakan guru, pentadbir sekolah mahu pun ibu bapa.

Walau bagaimanapun, dapatan kajian ini berbeza dengan dapatan kajian yang dilakukan oleh Norani dan Noorashidi (2010). Dapatan kajian mereka menunjukkan penerapan kemahiran komunikasi, kemahiran kerja dalam kumpulan dan kemahiran kepimpinan dalam kokurikulum berada pada tahap sederhana. Kajian ini juga mendapati bahawa kaedah yang kerap digunakan untuk menerapkan kemahiran generik dalam kokurikulum adalah perbincangan dalam kumpulan, pelaksanaan projek dan tugas kumpulan.

8.3 Tahap Kemahiran Merancang dan Mengelola Aktiviti

Tahap kemahiran merancang dan mengelola aktiviti dalam kajian ini masih berada pada tahap yang tinggi juga iaitu dengan min 4.03. Dapatan kajian ini selaras dengan dapatan kajian yang dilakukan oleh Zulkiflie (2005). Zulkiflie mendapati bahawa guru mengamalkan strategi pengajaran berpusatkan pelajar dan sangat kerap menggunakan kaedah perbincangan, kolaboratif, generatif dan kaedah inkuiri. Kajian ini mendapati

tahap kemahiran merancang dan mengelola aktiviti adalah antara kemahiran generik yang berada pada tahap yang tinggi penerapannya tidak selaras dengan dapatan Anisah (2010). Hasil kajian beliau ialah aktiviti permainan bahasa kurang dipraktikkan di dalam bilik darjah. Antara alasan yang diberikan adalah seperti tiada ruang di dalam bilik darjah, bilangan pelajar yang ramai dalam sesebuah kelas, aktiviti ini memerlukan perancangan yang rapi, kekangan masa, ketiadaan alat dan bahan yang berkaitan dan sebagainya. Oleh itu didapati juga dalam kajian ini, guru kurang memberikan tugas kepada pelajar untuk membuat projek bercirikan inovasi.

8.4 Tahap Kemahiran Menyelesaikan Masalah

Tahap kemahiran menyelesaikan masalah juga berada pada tahap tinggi iaitu dengan min sebanyak 4.02. Hal ini bermakna guru-guru Bahasa Melayu ini banyak memberikan tugas kepada pelajar dalam bentuk penyelesaian masalah. Pelajar akan berfikir secara kreatif dan kritis untuk menyelesaikan masalah yang guru berikan. Kajian yang dilakukan oleh Mohamad Sattar (2009) mendapati bahawa kemahiran menyelesaikan masalah adalah antara item-item yang diutamakan oleh majikan. Kajian beliau yang dilakukan terhadap 107 majikan telah menyokong dapatan kajian ini yang mendapati tahap kemahiran menyelesaikan masalah berada pada tahap yang tinggi kerana guru sedar akan kepentingannya untuk kebolehpasaran bekerja.

Begitu juga dengan kajian yang dilakukan oleh Christina Andin dan Tuan Daud (2010). Dapatan kajian tersebut mendapati bahawa terdapat penerapan kemahiran menyelesaikan masalah oleh pelajar-pelajar tersebut dan nilai min yang tinggi, iaitu 4.12 telah dicatatkan. Hal ini jelas menunjukkan bahawa pelajar tahun akhir yang mengikuti kursus kemahiran hidup mempunyai kemahiran menyelesaikan masalah. Namun demikian, dapatan kajian berbeza dengan kajian Rafiei (1998). Kajian yang dilakukan terhadap 657 orang guru Bahasa Melayu di 185 buah sekolah ini mendapati bahawa pengetahuan guru tentang kemahiran berfikir secara kritis dalam menyelesaikan masalah dalam proses pengajaran dan pembelajaran masih rendah.

8.5 Tahap Kemahiran Menggunakan Teknologi

Berdasarkan dapatan kajian pengkaji mendapati bahawa kemahiran generik yang paling kurang diterapkan oleh guru-guru Bahasa Melayu ialah kemahiran menggunakan teknologi, iaitu dengan min 2.73. Min yang rendah ini menunjukkan bahawa guru-guru Bahasa Melayu ini amat lemah tahap penguasaan menggunakan teknologi dalam pengajarannya. Hal ini ada kaitannya di mana lebih daripada separuh guru yang dikaji telah berkhidmat lebih daripada lima tahun. Kebanyakan mereka ini tidak ada pendedahan tentang penggunaan teknologi dalam pengajaran berbanding guru-guru yang baru mengajar Bahasa Melayu. Dapatan ini berbeza dengan dapatan kajian oleh kajian Ambigapathy dan Suthagar (2003). Mereka membuktikan dalam kajian mereka bahawa guru mempunyai sikap dan persepsi yang positif terhadap penggunaan TMK dalam pendidikan. Dapatan menunjukkan 76.67 peratus bersetuju bahawa TMK adalah alat bantu mengajar yang efektif. Begitu juga dengan Mohd Khairuddin (2005). Beliau telah mengkaji kesediaan guru Bahasa Melayu menggunakan teknologi berasaskan komputer dalam pengajaran dan pembelajaran di lapangan buah sekolah menengah sekitar Wilayah Persekutuan Labuan yang mendapati keprihatinan guru tersebut terhadap penggunaan teknologi komputer adalah pada tahap tinggi dan mempunyai sikap yang positif terhadap teknologi komputer.

Namun dari aspek kemahiran dan pengetahuan, guru tersebut masih lagi memiliki kemahiran dan pengetahuan yang sederhana.

Dapatan daripada hasil analisis kajian menunjukkan kepada kita bahawa kemahiran menggunakan teknologi berada pada kedudukan hierarki yang paling rendah diterap oleh guru Bahasa Melayu. Sehubungan dengan itu, untuk menangani masalah ini penggunaan teknologi maklumat perlu ditekankan oleh guru. Kajian yang dibuat oleh Suwarnee (2006), dan Zamri dan Anisah (2011) mendapati kemahiran komputer adalah antara kemahiran yang penting untuk dikuasai oleh pelajar sebagai persediaan untuk memasuki alam pekerjaan. Guru-guru harus mengintegrasikan kemahiran teknologi komputer kepada pelajar, malah pihak KPM telah pun memperuntukkan belanjawan yang besar dengan membekalkan kemudahan komputer yang cukup ke sekolah-sekolah untuk pengajaran.

Di samping itu, penggunaan komputer dalam pendidikan akan menarik minat pelajar untuk belajar dan memudahkan kerja guru dalam pengajaran, penilaian dan merekod prestasi pelajar. Budaya persekolahan seharusnya diubah daripada sesuatu yang berdasarkan memori kepada yang berpengetahuan, berfikiran, kreatif dan penyayang dengan menggunakan teknologi terkini. Pendekatan pengajaran secara tradisional, iaitu dengan sogokan nota-nota seharusnya dikikis dari pemikiran guru, tetapi diubah dengan membekalkan pengetahuan dan kemahiran ke arah mendapatkan maklumat (Zamri 2012).

8.6 Tahap Kemahiran Beretika dan Moral

Kajian yang dilakukan mendapati kemahiran beretika dan moral berada pada tahap yang paling tinggi daripada enam kemahiran generik yang telah disenaraikan dengan min 4.49 berbanding lima lagi kemahiran generik dalam kajian ini. Berdasarkan min yang tinggi ini bermakna guru-guru Bahasa Melayu menerapkan kemahiran generik beretika dan bermoral dalam pengajaran, pelakuan dan perbuatannya. Hal ini membuktikan bahawa guru Bahasa Melayu menunjukkan contoh yang baik kepada anak didiknya. Hasil kajian ini selaras dengan kajian yang dilakukan oleh Zaridah (2005) yang mengkaji amalan penerapan nilai murni dalam pengajaran mata pelajaran KBSM di sekolah menengah di daerah Jasin. Kajian Zaridah mendapati guru kerap menyerapkan nilai-nilai murni dalam pengajaran mereka. Hasil dapatan pengkaji juga telah menyamai dapatan kajian Saiful Bahri (2008) yang mendapati bahawa

Pengkaji mendapati guru-guru Bahasa Melayu kerap menerapkan kemahiran beretika dan moral dalam pengajaran mereka selaras juga dengan kajian yang dilakukan oleh Norlela (2007). Beliau telah mengkaji penyerapan nilai-nilai murni dalam pengajaran bahasa Melayu di sekolah menengah. Hasil kajian menunjukkan nilai-nilai murni kerap diterapkan oleh responden ialah nilai hormat menghormati dan baik hati. Dapatan kajian yang menunjukkan bahawa guru telah menerapkan kemahiran beretika dan moral, selaras dengan dapatan kajian yang telah dilakukan oleh Saiful Bahri (2008). Hasil kajian beliau mendapati tahap penerapan kemahiran nilai murni 81 orang guru-guru Bahasa Melayu di Besut Terengganu juga berada pada tahap yang tinggi. Guru-guru Bahasa Melayu sedar kepentingan menerapkan kemahiran beretika dan moral kerana dalam bidang tugas guru Bahasa Melayu itu sendiri sudah terdapat 16 nilai murni yang perlu diterapkan dalam pengajaran Bahasa Melayu, khususnya dilihat dari teks komsas. Rumusannya, dapatan kajian yang terdahulu adalah selari dengan dapatan kajian ini yang menunjukkan penerapan kemahiran beretika dan moral adalah berada pada tahap yang tinggi.

9.0 KESIMPULAN

Secara keseluruhan, penerapan kemahiran generik yang diterapkan oleh guru-guru bahasa Melayu di daerah Kluang adalah berada pada tahap yang tinggi. Hanya kemahiran menggunakan teknologi sahaja yang berada pada tahap yang sederhana. Pengkaji mendapati bahawa dari aspek kemahiran menggunakan teknologi, tahap penerapannya masih lagi berada pada tahap sederhana. Kemahiran yang lain seperti kemahiran komunikasi, kemahiran merancang dan mengelola aktiviti, kemahiran bekerja dalam kumpulan, kemahiran menyelesaikan masalah dan kemahiran beretika dan moral berada pada tahap yang tinggi. Hasil kajian menunjukkan guru-guru bahasa Melayu kurang menerapkan kemahiran menggunakan teknologi sebaliknya lebih banyak menerapkan kemahiran generik yang lain seperti kemahiran komunikasi, kemahiran merancang dan mengelola aktiviti, kemahiran bekerja dalam kumpulan, kemahiran menyelesaikan masalah dan kemahiran beretika dan moral. Sehubungan dengan itu penyelidik berharap maklumat yang diperoleh dapat dijadikan panduan dalam usaha meningkatkan kemahiran guru agar dapat merealisasikan hasrat negara untuk menjadikan guru sebagai agen transformasi pendidikan.

Rujukan

- Abdul Aziz Yusof. 2003. *Komunikasi untuk Pengurus*. Kuala Lumpur. Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Ambigapathy, P. & Suthagar, N. 2003. *Literasi Teknologi Komputer: Persepsi dan Penggunaan dalam Kalangan Guru*. Dlm. Pandian, A. (ED). *Bahasa dan Literasi Penyelidikan dan Peninjuan Untuk Pendidikan*. Serdang: Penerbit Universiti Putra Malaysia.
- Anisah Alias. 2010. *Penggunaan Instrumen Mygsi dalam Mengukur Tahap Kemahiran Generik Pelajar Opsyen Bahasa Melayu di Sebuah IPTA dan IPG*. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Azam Awang. 2007. *Tahap Penerapan Kemahiran Generik dalam Pengajaran Guru Kejuruteraan di Sekolah Menengah Teknik di Negeri Kelantan dan Terengganu*. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Teknologi Malaysia.
- Bogdan, R. C. & Bilken, S. K. 1998. *Qualitative Research in Education: An Introduction to Theory and Method*. Boston: Allyn & Bacon Inc.
- Christina Andin @ Nur Qistina & Tuan Daud Tuan Mohd Has'wadi. 2010. *Penerapan Kemahiran Generik dalam Pengajaran dan Pembelajaran di Kalangan Pelajar Tahun Akhir Kursus Kemahiran Hidup Fakulti Pendidikan, UTM, 1-9*. http://eprints.utm.my/10520/1/Penerapan_Kemahiran_Generik_Dalam_Pengajaran_Dan_Pembelajaran_Di_Kalangan_Pelajar_Tahun_Akhir_Kursus_Kemahiran_Hidup_Fakulti_Pendidikan.pdf. [14 Septembe 2010].
- Chua Yan Piaw. 2006. *Kaedah dan Statistik Penyelidikan*. Kuala Lumpur: McGraw Hill Sdn. Bhd.
- Conference Board of Canada. 2000. *Employability Skills 2000+*. www.coferenceboard.ca/education. [12 Disember 2010].
- Creswell, J. W. 1998. *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Espinoza, Jim M. 1999. *Skills Students Learn While Working in College*. Blackburg: Virginia.
- Jamal Rizal Razali & Rashidi Abbas. 2007. *Pelaksanaan Kemahiran insaniah di Universiti Malaysia Pahang. Persidangan Pengajaran dan Pembelajaran di Peringkat Pengajian Tinggi: Ke arah Peningkatan Kualiti Modal Insan*. 12–14 Disember 2007.
- Juriah Long & Zainal Abidin. 2006. *Keberkesanan Bahasa Melayu. Kongres Bahasa dan Persuratan Melayu IV*. 465-486. <http://www.kongresbahasa.org/wp-content/uploads/2006/11/047.pdf>. [18 November 2010].
- Kamus Dewan*. 2007. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kearns, P. 2001. *Generic Skills for the New Economy: A Review of Research Relating to Generic Skills*. Adelaide: National Centre for Vocational Education Research.

- Khairuddin Mohamad. 2008. *Amalan Penyerapan Kemahiran Berfikir Kritis Dalam Pengajaran Cerpen Komsas Bahasa Melayu*. Tesis Ijazah Kedoktoran. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Lizzio, A. & Wilson, K. 2004. *First year students' perception of capability. Research in Higher Education*. 29:109–126.
- Mohamad Sattar Rasul. 2009. Aspek Kemahiran Employability yang Dikehendaki Majikan Industri Pembuatan Masa Kini. *Jurnal Pendidikan Malaysia*. 34 (2): 67–79.
- Mohd Majid Konting. 2004. *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Murphy, T. 2001. *A Briefing On Key Skills In Higher Education*. Birmingham: University of Nottingham Press.
- Norlela Abdullah. 2007. Penyerapan Nilai-Nilai Murni dalam Pengajaran Bahasa Melayu di Sekolah Menengah. *Projek Sarjana Pendidikan*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Normala Yusoff. 2006. *Keberkesanan Kemahiran Berfikir Secara Kritis Dan Kreatif di dalam Pengajaran dan Pembelajaran Reka Cipta Kemahiran Hidup Bersepadu Tingkatan 2*. Kuala Lumpur: Open University Malaysia.
- Pejabat Pelajaran Daerah Kluang. 2009. *Guru Bahasa Melayu Daerah Kluang*. Kluang, Johor. 2 Februari 2009.
- Pelan Induk Pendidikan 2006-2010. 2006. <http://www.moe.gov.my/> [3 Mac 2009].
- Pumphery, J. 2001. *A Comprehensive Summary of Generic Skills Requirement*. London: The Council for Administration.
- Pusat Perkembangan Kurikulum. 1999. *Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua 1991-2000: Bab 6 Pembangunan Sumber Manusia*. Bil. 1/1999. Putrajaya: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Rafiei Mustapha. 1998. *Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Kreatif (KBKK) dalam Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Melayu*. Jemaah Nazir. Kementerian Pendidikan. http://www.ipbl.edu.my/inter/penyelidikan/1998/98_Rafiei.pdf. [13 Oktober 2009].
- Rogers, L. & Wild, P. 1996. Data-Logging: Effects on Practical Science. *Journal of Computer Assisted Learning*. 12: 130–145. http://eprints.utm.my/7904/1/edupres_%28F2%29_8.pdf [8 Februari 2011].
- Saiful Bahari Muhamad. 2008. Penyerapan Nilai Murni dalam Pengajaran Guru Bahasa Melayu Sekolah Rendah. *Projek Sarjana Pendidikan*. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Sharifah Noor Anita binti Syed Jaafar. 2002. *Penguasaan Kemahiran Generik Dalam Memenuhi Kehendak Pasaran Kerja: Kajian di Kalangan Pelajar Semester Akhir Diploma Kejuruteraan di Politeknik Port Dickson*. Tesis Sarjana. Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn.
- Siti Hajar Abdul Aziz. 1996. *Permainan Bahasa Untuk Sekolah Rendah dan Menengah*. Kuala Lumpur: Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.
- Siti Rahayah Ariffin, Rodiah Idris dan Noriah Mohd. Ishak. 2008. *Profil Kemahiran Generik Pelajar-pelajar Institut Pengajian Tinggi: Kajian Kes di Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)*. Prosiding Seminar Kebangsaan Jawatankuasa Penyelaras Pendidikan Guru (JPPG 2008).
- Suwarnee Mohd Solah. 2006. Persepsi Terhadap Kesiapan dan Tahap Penggunaan TMK dalam Kalangan Guru Bahasa Melayu di Sekolah Menengah Bandar dan Luar Bandar. *Projek Sarjana Pendidikan*. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Taylor, S. J. & Bogden, R. 1984. *Introduction to Qualitative Research Method: The Search for Meaning*. New York: A Wiley-Interscience Publication.
- Umi Nadiha Mohd Noor, Zamri Mahamod & Jamaludin Badusah. 2011. Penerapan Kemahiran Generik dalam Pengajaran guru Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*. 1(2): 71–84.
- Yeop Hussin Yeop Muhammad. 2006. *Kerja Berpasukan*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Zamri Mahamod & Anisah Alias. 2011. Kesahan dan Kebolehpercayaan Mygsi dalam Mengukur Kemahiran Komunikasi, Kepimpinan dan Kerja Berkumpulan Guru Pelatih Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Malaysia*. 36(1): 67–75.
- Zamri Mahamod & Mohamed Amin Embi. 2008. *Teknologi Maklumat dan Komunikasi dalam Pengajaran dan Pembelajaran: Teori dan Praktis*. Shah Alam: Karisma Publications Sdn. Bhd.
- Zamri Mahamod & Mohamed Amin Embi. 2008. *Teknologi Maklumat dan Komunikasi dalam Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Melayu: Teori dan Praktis*. Shah Alam: Karisma Publication.
- Zamri Mahamod. 2012. *Inovasi Pengajaran dan Pembelajaran dalam Pendidikan Bahasa Melayu*. Tanjung Malim: Penerbit Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Zaridah Othman. 2005. *Amalan Penerapan Nilai Murni dalam Pengajaran Mata Pelajaran KBSM di Sekolah Menengah Daerah Jasin: Satu kajian kes*. *Projek Sarjana Pendidikan*. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Zulkiflie Mad Aros. 2005. *Strategi Pengajaran Bahasa Melayu Berpusatkan Pelajar di Sekolah Bestari Negeri Selangor Darul Ehsan*. *Projek Sarjana Pendidikan*. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.